

Kartläggning av polismyndigheternas behandling av känsliga personuppgifter i underrättelseverksamhet

---

1 SAMMANFATTNING

Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten har gjort en översiktlig kartläggning över gemensamt tillgängliga uppgiftssamlingar i underrättelseverksamheten hos landets 21 länspolismyndigheter. Kartläggningen är avgränsad till sådana uppgiftssamlingar som enligt polismyndigheterna kan innehålla känsliga personuppgifter. Kartläggningen ska utgöra ett underlag för nämndens fortsatta granskning av behandlingen av personuppgifter i polismyndigheternas underrättelseverksamhet. Nämnden kommer utifrån sina iakttagelser att besluta vid vilka polismyndigheter som en närmare granskning av denna behandling ska ske.

Nämnden noterar att många polismyndigheter tycks ha beslutat om endast ett fåtal gemensamt tillgängliga uppgiftssamlingar i sin underrättelseverksamhet. Vissa av dessa har ett mycket vitt ändamål angivet. Med anledning av denna iakttagelse vill nämnden redan nu erinra om att ett alltför vitt ändamål för personuppgiftsbehandlingen inte är godtagbart enligt polisdatalagens (2010:361; PDL) bestämmelser.

2 BAKGRUND

Nämnden har bl.a. till uppgift att genom inspektioner och andra undersökningar utöva tillsyn över polisens behandling av personuppgifter enligt PDL. Tillsynen ska särskilt avse behandling av känsliga personuppgifter.¹

I samband med nämndens granskning av uppgiftssamlingen ”Kringresande” hos Polismyndigheten i Skåne² konstaterades att det fanns ett behov av en bredare granskning av hur känsliga personuppgifter behandlas i underrättelseverksamheten hos landets polismyndigheter. Som ett första steg i det arbetet inleddes den nu

---

¹ 1 § andra stycket lagen (2007:980) om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet.

² Se nämndens uttalande den 15 november 2013 ”Polismyndigheten i Skånes behandling av personuppgifter i uppgiftssamlingen benämnd ’Kringresande’” (dnr 173-2013).

aktuella kartläggningen av gemensamt tillgängliga uppgiftssamlingar i underrättelseverksamheten där känsliga personuppgifter kan förekomma.

3 RÄTTSLIGA UTGÅNGSPUNKTER

3.1 *Krav på ändamål m.m.*

I PDL anges för vilka ändamål polisen får behandla personuppgifter i sin brottsbekämpande verksamhet (2 kap. 7 och 8 §§). Till exempel får uppgifter behandlas om det finns ett behov av uppgifterna för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, dvs. i polisens underrättelseverksamhet.

Enligt förarbetena till PDL är personuppgifter *gemensamt tillgängliga* om ett flertal personer har möjlighet att ta del av dem eller om avsikten är att uppgifterna ska vara åtkomliga för en i förväg obestämd krets.³ För att personuppgifter ska få göras gemensamt tillgängliga i underrättelseverksamhet krävs att de kan hänföras till någon av de kategorier som anges i PDL, t.ex. att de kan antas ha samband med misstänkt brottslig verksamhet som innefattar brott med minst ett års fängelse i straffskalan eller som sker systematiskt (3 kap. 2 §).

När personuppgifter görs gemensamt tillgängliga i underrättelseverksamheten måste det genom särskild upplysning eller på annat sätt framgå för vilket närmare ändamål personuppgifterna behandlas (3 kap. 3 § PDL). Att det närmare ändamålet framgår är viktigt för att de tjänstemän som får tillgång till uppgifterna ska kunna värdera dem och använda dem på ett effektivt och lagenligt sätt, men också för att tillsynsmyndigheterna ska kunna kontrollera att behandlingen är berättigad och förenlig med lag. Sker behandlingen i särskilt avgränsade register eller särskilda underrättelseprojekt framgår det normalt av omständigheterna för vilket ändamål uppgifterna behandlas.⁴

3.2 *Behandling av känsliga personuppgifter*

Uppgifter om en person får inte behandlas enbart på grund av vad som är känt om personens ras eller etniska ursprung, politiska åsikter, religiösa eller filosofiska övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsa eller sexualliv (känsliga personuppgifter). Uppgifter om en person som behandlas på annan grund får kompletteras med känsliga personuppgifter, men bara om det är absolut nödvändigt för syftet med behandlingen (2 kap. 10 § PDL).

---

³ Prop. 2009/10:85 s. 334 f.

⁴ A. prop. s. 145 ff.

4 GRANSKNINGEN

Nämnden har begärt in förteckningar från landets länspolismyndigheter över alla uppgiftssamlingar som de har gjort gemensamt tillgängliga i sin underrättelseverksamhet och som kan innehålla känsliga personuppgifter. Myndigheterna har också ombetts att kortfattat beskriva syftet med varje uppgiftssamling och vilken typ av känsliga personuppgifter som kan förekomma. Svaren har sammanställts och analyserats. Pga. sekretesskäl kan dock enbart vissa allmänna iakttagelser redovisas.

5 NÄMNDENS IAKTTAGELSER

Av kartläggningen framgår att vissa polismyndigheter fortfarande behandlar personuppgifter inom ramen för så kallade särskilda undersökningar, som förs med stöd av den gamla polisdatalagen (1998:622).⁵ Dessa omfattas emellertid inte av nämndens tillsyn. De flesta myndigheter som har uppgett att de har kvar särskilda undersökningar har påpekat att de håller på att avsluta dessa.

Alla myndigheter har redovisat åtminstone någon uppgiftssamling som förs med stöd av PDL. Många av dessa uppgiftssamlingar förs, att döma av beteckningen och beskrivningen, lokalt inom den egna myndigheten. Andra förs gemensamt av flera polismyndigheter, antingen regionalt inom ett samverkansområde eller nationellt tillsammans med Rikskriminalpolisen.

Flertalet myndigheter har redovisat mellan en och tre lokala uppgiftssamlingar. Endast några få myndigheter har redovisat fler än tio uppgiftssamlingar. De flesta myndigheter nämner också någon uppgiftssamling som, att döma av beteckningen och beskrivningen, har ett mycket vitt ändamål.

6 NÄMNDENS BEDÖMNING

Syftet med kartläggningen är att den ska utgöra ett underlag för nämndens fortsatta granskning av behandlingen av personuppgifter i polismyndigheternas underrättelseverksamhet. Kartläggningen ger endast en översiktlig bild över vilka uppgiftssamlingar som finns vid de olika polismyndigheterna och som enligt deras egen uppfattning omfattas av nämndens frågeställning. Nämnden kommer efter samråd med bl.a. Datainspektionen utifrån sina iakttagelser att besluta vid vilka polismyndigheter som en närmare granskning ska ske av personuppgiftsbehandlingen i underrättelseverksamheten.

---

⁵ Av övergångsbestämmelserna till PDL framgår att den gamla polisdatalagen ska fortsätta att tillämpas i stället för PDL fram till utgången av år 2014 vid behandling av personuppgifter i en särskild undersökning som har beslutats före ikraftträdandet av PDL.

Nämnden noterar att många polismyndigheter tycks ha beslutat om endast ett fåtal gemensamt tillgängliga uppgiftssamlingar i sin underrättelseverksamhet. Vissa av dessa har ett mycket vitt ändamål angivet. Med anledning av denna iakttagelse vill nämnden redan nu erinra om att ett alltför vitt ändamål för personuppgiftsbehandlingen inte är godtagbart enligt PDL:s bestämmelser.

Sändlista:

Samtliga polismyndigheter

Kopia för kännedom:

Rikspolisstyrelsen

Datainspektionen